

ФОНД ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ДЕПОЗИТИ СКОПЈЕ
Ул. „11 Октомври“ бр. 18 Скопје, телефон 32 35 730; E-mail:dirfod@fodsk.org.mk

QF-A-018

**ФИНАНСИСКИ ПЛАН НА ФОНДОТ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ
НА ДЕПОЗИТИ ЗА 2014 ГОДИНА**

Скопје, февруари, 2014 година

В О В Е Д

Забележаните резултати остварени во сите сегменти од економското миље на земјата, кои дојдоа до израз во втората половина на 2013 година наговестија дека, големата финансиска криза остана зад нас. Трендот на заживување на стопанството, подобрувањето на општата ликвидност, остварената повисока стапка на раст на БДП, зголемената извозна активност и перманентниот влез на странски инвестиции придонесоа за придвижување на македонското стопанство. Сето тоа создава оптимизам дека, се создаваат услови за нови вработувања, за зголемена потрошувачка и зголемен животен стандард.

Од аспект на Фондот, сите позитивни придвижувања се важни затоа што, тоа ќе влијае на растот на депозитното јадро на населението во банкарскиот сектор на Република Македонија.

Имајќи ги пред вид наведените состојби но и позитивните очекувања при креирањето на финансискиот план на Фондот за осигурување на депозити за 2014 година се водење сметка истиот да биде во корелација со проекцијата на клучните индикатори и параметри кои ги поставија централната и монетарната власт во земјата.

Очекувањата за макро-економските движења, динамиката на пораст на депозитната база и политиката на Фондот за осигурување на депозити за инвестирање во хартии од вредност, претставуваат клучни елементи во креирањето на финансискиот план за 2014 година. Истите, ги аспектираат сите сегменти кои имаат влијание на финансиската кондиција на Фондот како многу значајна компонента за финансиската стабилност на земјата

Проекцијата на финансиските параметри кои се однесуваат на очекуваните финансиски резултати имплементирани во сите сегменти од финансискиот план на Фондот за осигурување на депозити за 2014 година се систематизирани и елаборирани во три тематски целини во рамките на предметниот материјал:

- I. Очекувани макро-економски движења во 2014 година во Република Македонија;
- II. Основи на финансискиот план на Фондот за 2014 година со осврт на:
 - II.1 Планирана динамика на движење на депозитната база на членките на Фондот во делот на средствата на население во текот на 2014 година
 - II.2. Планирана месечна динамика на движење и состојба на инвестиционото портфолио на Фондот за осигурување на депозити во 2014 година
- III. Планирани билансни резултати во 2014 година со посебен осврт на:
 - III. 1 Биланс на состојба за 2014 година;
 - III. 2 Биланс на приходи и расходи за 2014 година;

Деловната активност на Фондот во текот на 2014 година ќе биде насочена кон реализирање на проектираните деловни активности заради јакнење на финансиската моќ и заради местото и важноста која ја има Фондот за осигурување на депозити во Република Македонија.

I. ОЧЕКУВАНИ МАКРОЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА ВО 2014 ГОДИНА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Позитивни параметри регистрираните во втората половина на 2013 година во повеќето земји на евро-зоната и пошироко го потврдија излегувањето на светската економија од финансиската криза во која се најде последниве четири години. Се чини дека, македонската економија забележа побрзо и поинтензивно закрепнување од кризата особено во годината која остана зад нас што, ни дава за право во проекциите за 2014 година да навлеземе со по оптимистички прогнози. Со оглед на фактот дека, очекувањата во поширокото надворешно окружување упатуваат на позитивни стапки на економски раст, придонесува во предвидувањата за македонската економија, економскиот раст да изнесува 3,2%. Ваквиот раст го објаснува очекуваната стапка на пораст во неколку сектори како што е градежништвото каде се очекува раст од 5,0% (на основа реализирање на инфраструктурните проекти, изградбата на транспортна мрежа низ земјата, клинички центри, индустриски зони, подобрување на енергетска и комунална инфраструктура и сл.), раст на земјоделското производство за 3,0%, раст на индустриското производство за 3,8% и на услужниот сектор за 2,9%.

Со оглед на фактот што економијата на Европската унија е најзначајниот трговски партнер на Република Македонија, очекуваното закрепнување и растот на странската побарувачка упатуваат на интензивирање на растот на извозната активност на земјата. Извозот на стоки и услуги се очекува да забележи реален раст од 6,2%. Во прилог на овој реално предвиден раст се новите извозни капацитети чие влијание би требало да се почувствува на подобрување на структурата на извозот на земјата.

Позитивен придонес кон економскиот раст се очекува да оствари и домашната побарувачка. Очекуваниот раст на домашната побарувачка паралелно со извозната активност во земјата се очекува да условат и раст на увозот на стоки од 5,6%.

Кај бруто инвестициите за 2014 година се очекува раст од 7,5% и таквите очекувања се темелат на постепениот пораст на приватните инвестиции придвижени од странските директни инвестиции и на зголемувањето на буџетските капитални расходи.

Личната потрошувачка се очекува да забележи раст од 2,4%, додека кај јавната потрошувачка се предвидува да се зголеми за 0,6%.

За 2014 година се очекува да остане стабилен девизниот курс на денарот во однос на еврото со цел да се задржи чековната стабилност како крајна цел на монетарната политика.

Во поглед на проекцијата за инфлација, најновите расположливи податоци упатуваат на побрзо стабилизирање на домашните цени со што се очекува стапката на инфлација да остане ниска и стабилна и истата е проектирана на ниво од 3,3%.

Номиналниот раст на просечната бруто плата се предвидува да изнесува 2,4%, а кај вработеноста се очекува стапката да се намали за два процентни поени.

Очекуваните макро-економски движења за 2014 година претставуваат основа, но и рамка во која ќе се проектира финансискиот план на Фондот за осигурување на депозити за 2014 година.

II. ОСНОВИ НА ФИНАНСИСКИОТ ПЛАН НА ФОНДОТ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ДЕПОЗИТИ ВО 2014 ГОДИНА

Фундаменталните претпоставки од кои се појде во креирањето на финансискиот план на Фондот за осигурување на депозити за 2014 година се темелат на бројни анализи на депозитното јадро на банкарскиот сектор во Република Македонија кое ги опфаќа средствата на население, на нивната динамиката на движење во текот на годината, на проекција за валутната и рочна структура на истите, симулации на ефектите од промените, како и очекуваните приливи на средства на основа пресметана премија за осигурување. Ова од причина што, депозитите претставуваат основа за прилив на средства за Фондот кој се остварува со наплата на премија како и потенцијална можност за пласман на средствата на пазарот на хартии од вредност. Воедно, битен фактор во креирањето на финансискиот план претставуваат и проекциите на макроекономската политика на Централната банка и на Владата на Република Македонија имплементирани во Буџетот за 2014 година (елаборирани во глава I.)

Наведените проектирани елементи од кои се појде во креирањето на Планот за 2014 година претставуваат основна рамка на Планот, за која се земаа пред вид особено претпоставките дека:

- Депозитите на население во банкарскиот сектор на крајот на 2014 година ќе остварат годишен прираст од 7,01% и ќе достигнат износ од 208,8 милијарди денари;
 - На планираната состојба на депозитите на население во текот на 2014 година ќе се пресмета и наплати премијата во износ од 1,1 милијарда денари;
 - Стапката на премија сметајќи на мајската основица на депозити во 2014 година ќе се намали за 2 процентни поени, односно ќе изнесува 0,5% на годишно ниво заради високото **target reserve ratio** остварено во 2013 година;
 - Намалувањето на стапката на премија ќе значи намален прилив на средства за 271,2 милиони денари по тој основ во однос на приливот кој се остварува со моментно применуваната стапка на премија од 0,7% на годишно ниво;
 - Таквата промена ќе значи и намален обем на вкупните средства на Фондот за 242,5 милиони денари; а со тоа и
 - намален обем на инвестиционото портфолио на Фондот за 230,3 милиони денари;
- што пак како финансиски ефект значи,
- помал приход од купените државни записи во вредност од 1,7 милиони денари, односно помал прилив во "фондот за сигурност" како резултат на распределба на добивката по завршна сметка за 2014 година;

- со планот за 2014 година се предвидува просечниот месечен прираст на државните записи да изнесува 1,53%, што е за 0,44 процентни поени поголем просечен месечен прираст во однос на 2013 година;
- со тоа обемот на инвестиционото портфолио на крајот на 2014 година се предвидува да го надмине за 14,9% остварениот обем на крајот на 2013 година;
- согласно инвестиционата политика, Фондот ќе учествува на 13 аукциите на државни записи кои ги организира Министерството за финансии и ќе купува записи со рок на доспевање од 6 и 12 месеци;
- Рочната структура на инвестиционото портфолио на Фондот се предвидува да ја сочинуваат 3,5% државни записи со рок на доспевање од 6 месеци (заради ограничената понуда на државни записи со таа рочност) од страна на министерството за финансии и 96,5% записи со рок на доспевање од една година;
- Цената, односно каматната стапка по која ќе се купуваат државните записи со рок на доспевање од 6 месеци се предвидува да изнесува 3,15% на годишно ниво
- За државните записи со рок на доспевање од една година се предвидува каматната стапка да се движи од 3,60% во трите квартали од годината, за во последниот квартал од истата да се намали на 3,50% на годишно ниво.
- На депозитот по видување кој се наоѓа во НБРМ се предвидува и во текот на 2014 година да се оствари камата по стапка од 0,5%, односно, приходот по тој основ за цела година да изнесува 2,8 милиони денари;

На основа наведените претпоставки се утврдија конкретните вредности во сите сегменти од работењето на Фондот за осигурување на депозити како и очекувањата за динамиката на движење на депозитната база, за инвестиционото портфолио на Фондот и билансните резултати кои на основа претпоставките би требало да се остварат во текот на 2014 година, а кои се поконкретно акцептирани во тематските целини обработени во рамките на овој материјал.

II.1. Планирана динамика на движење на депозитната база на членките на Фондот во делот на средствата на население во текот на 2014 година

Респектирајќи ги макроекономските и монетарни движења во земјата, економскиот амбиент, тенденциите и склоностите на населението за штедење, подобрување на условите за зголемени девизни приливи од странство и каматната политика која ја имплементираат банките во своето работење, како и историската анализа на депозитната база која ги опфаќа средствата на население во финансискиот план за 2014 година се појде со доза на оптимизам во планирањето на депозитната база на членките на Фондот, на нивната рочна и валутна структура.

Според планската проекција за 2014 година се предвидува дека, на 31.12.2014 година депозитите на население ќе достигнат износ од 208,9 милијарди денари или 3,4 милијарди евра и за 7,0% или за 13,7 милијарди денари ќе го надминат нивото на депозити остварено на крајот на 2013 година.

Според тоа, месечната динамика на движење на депозитната база во банкарскиот сектор се очекува да биде следна:

Табела бр.1
(Планирана месечна состојба на депозитите
на население во 2014 година)

(во милијарди ден.)

Мес. /год.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Остварено во 2013 г.	183,3	184,8	186,6	187,4	187,5	188,4	189,3	190,1	190,5	190,9	192,0	195,1
ПЛАН ЗА 2014 год..	196,5	197,6	199,1	200,4	200,8	202,2	203,3	204,3	204,8	205,4	205,8	208,8
Планирано /остварено %	107,2	106,9	106,7	106,9	107,1	107,3	107,4	107,5	107,5	107,6	107,2	107,0
остварена месечна динамика во 2013г.	0,16	0,82	0,97	0,43	0,05	0,48	0,48	0,42	0,42	0,21	0,58	1,61
планирана месечна динамика за 2014 г.	0,72	0,56	0,76	0,65	0,20	0,70	0,54	0,49	0,24	0,29	0,19	1,46

Креирањето на скромно зголемената депозитна база во 2014 година се должи на:

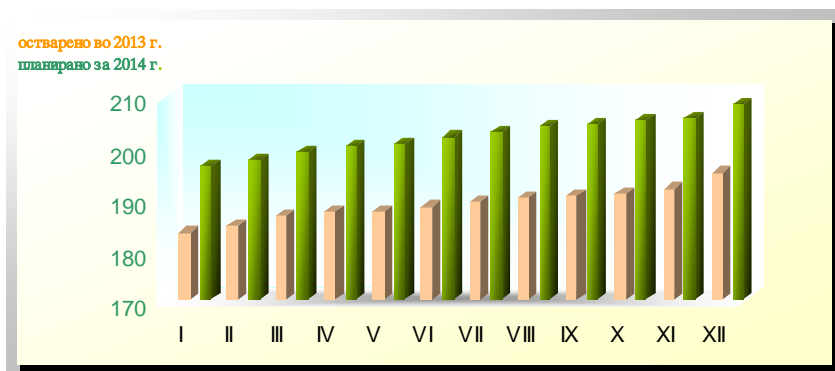
- Очекувано минимално реално штедење без оглед на валутниот квалитет на средствата;
- На зголемен девизен прилив на дознаки од страна на нашите граѓани на привремен престој во странство како резултат на подобрување на економските услови во евро зоната по излез од финансиската криза;
- На капитализација на дел од каматата која се остварува на депозити без оглед на валутниот квалитет;

- На приливите на средства (од сите емисии на издадени обврзници на основа денационализација) кои легнуваат на трансакциските сметки на граѓаните во месец јуни (секоја година) заедно со каматата која им припаѓа на обврзниците.

Графикон бр.1

(Планирано месечно ниво на депозитна база во 2014 година)

(во милијарди денари)

Во планот за состојбата на депозитната база која ги опфаќа средствата на население за 2014 година се тргна и од претпоставките дека:

- Просечната месечна динамика со која ќе се остварува порастот на депозитите на население ќе изнесува 0,58%;
- Темпото на пораст на денарските депозити како резултат на процесот на т.н. „денаризација“ се очекува да биде побрзо во однос на растот на депозитите од девизен квалитет што упатува на заклучок дека, на крајот на годината тој сооднос ќе изнесува 53,0% наспроти 47,0% во полза на денарските депозити, што пак значи заради повисоки каматни стапки на денарските депозити и поголем обем на средства на име камата, а со тоа и поголем дел на капитализација на истата;
- Кај рочната структура на депозитите (без оглед на валутниот квалитет) се очекува зголемување на процентот на долгорочните депозити како резултат на перманентната сигурност која ја чувствуваат штедачите, а која ја нуди банкарскиот сектор во земјата;

Имајќи ги предвид наведените претпоставки од аспект на Фондот, вака планираната депозитна база значи основица за пресметка на премија што би резултирало со реален прилив на средства за цела година по тој основ од 1.138,1 милион денари.

Респектирајќи ги одредбите од законот за Фондот и Статутот, според кои определеното ниво на средства на Фондот треба да претставуваат најмалку 4,0% од вкупните депозити на население во банкарскиот сектор на Република Македонија, со планираните претпоставки за движењето и состојбата на депозитите на население како и со намалувањето на стапката на премија од 0,7% на 0,5% почнувајќи од месец мај 2014 година, нивото на средства (target ratio) се очекува на крајот на годината да изнесува 5,4%.

II.2. Планирана месечна динамика на движење и состојба на инвестиционото портфолио на Фондот за осигурување на депозити во 2014 година

Основната концепција и политика на работење на Фондот за осигурување на депозити е, да го одржува истиот во добра финансиска кондиција што воедно претставува гаранција за сигурност како еден од столбовите на финансиската стабилност на земјата.

Затоа, следејќи ги искуствата и примерите на земјите во окружувањето, а и пошироко, особено во периодот на светската финансиска криза, со инвестиционата политика на Фондот се зацрта, 95,0% од расположливите средства да се инвестираат во хартии од вредност заради создавање приход кој на крајот на секоја деловна година преку остварената добивка се распределува во „резервите за сигурност на Фондот“ и со тоа се јакне неговата финансиска моќ.

Во прилог на таквата политика на инвестирање одат и измените и дополнувањата на законот за Фондот (Службен весник бр. 43 од 04.03.2014 година) според кои, Фондот може да пласира средства во висококвалитетни хартии од вредност со рок на доспевање до една година. Воедно, според законот во случај на недостаток на ликвидни средства (при ризичен настан), Министерството за финансии може да изврши откуп на хартиите од вредност (државните записи) пред рокот на нивното доспевање, што за Фондот ќе значи располагање со средства во потребен момент.

Поаѓајќи од наведените законски можности и плански претпоставки се пријде кон креирањето на обемот и структурата на инвестиционото портфолио иако, можностите за широко лепезно портфолио во овие услови е скоро невозможно. Тоа од причина што, на домашниот пазар се нудат само еден вид високо квалитетни хартии од вредност-државни записи, додека на странските пазари високо квалитетните хартии од вредност се со многу низок принос кој е во висина на трошоците за посредничка провизија, па моментно нема економска оправданост за нивно купување.

Респектирајќи ги условите на домашниот финансиски пазар и земајќи го пред вид моментно познатиот календар на Министерството за финансии за одржување на аукции на трезорски записи во текот на 2014 година се планира Фондот да земе учество на 13 аукции на трезорски записи од кои на 3 со рок на доспевање од шест месеци и на 9 аукции со рок на доспевање од дванаесет месеци. При тоа, се предвидува да се реинвестираат средства во полн износ од (9.831,3 милиони денари) според динамиката на доспевање за купување државни записи но, обемот на портфолиото ќе се збогати и за нови записи во вредност од 1.355,3 милион денари, со што, на крајот на годината се предвидува истото да изнесува 11.186,6 милиони денари.

Каматната стапка по која ќе се купуваат шест месечните записи се предвидува да изнесува 3,15%. Државните записи со рок на доспевање од 12 месеци се предвидува

да се купуваат во трите квартали од годината по стапка од 3,6% на годишно ниво за, во последниот квартал стапката да падне на 3,5%.

Табела број 2

(Планирана месечна состојба и динамика на пораст на инвестиционото портфолио на Фондот во 2014 година)

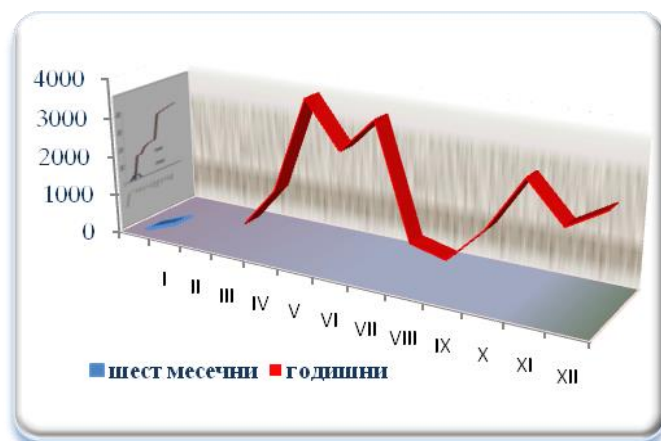
(во милиони денари)

месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
ПЛАН за 2014 г.	9.875	9.875	10.143	10.276	10.384	10.491	10.602	10.713	10.820	10.921	11.070	11.186
остварено во 2013 г.	8.238	8.459	8.364	8.709	8.826	8.867	9.108	9.108	9.361	9.453	9.617	9.735
План/остварено	19,9	16,7	21,3	18,0	17,7	18,3	16,4	17,6	15,6	15,5	15,1	14,9
План за месечна динамика во 2014	0,45	0,0	2,71	1,31	1,05	1,03	1,06	1,05	1,00	0,93	1,36	1,05
остварено месечна динамика во 2013 г.	1,42	2,68	-1,12	4,12	1,34	0,46	2,72	0,00	2,78	0,98	1,73	1,23

Структурата на инвестиционото портфолио во првото полугодие од годината се предвидува да ја сочинуваат 3,5% државни записи со рок на доспевање од 6 месеци во вредност од 340,0 милиони денари кои ќе доспеат во месец јули 2014 година (не сметајќи го учеството на шест месечните записи купени во последниот квартал на 2013 година, а кои доспеваат по месеци во првото полугодие од тековната година) и 96,5% државни записи со рок на доспевање од 12 месеци во вкупна вредност од 10.846,0 милиони денари, кои ќе бидат застапени 100,0% до крајот на годината како резултат на понудата објавена со календарот на аукции на трезорски записи организирани од страна на Министерството за финансии за 2014 година. Графичкиот приказ на рочната структура е следен:

Графикон бр.2

(Планирана месечна динамика на инвестиционото портфолио во 2014 год.)

Во 2014 година не се предвидува да се купат трезорски записи со девизна клаузула, па според тоа не се предвидува ниту создавање на курсни разлики.

Позитивниот ефект од купувањето на трезорските записи е очекуваната камата во износ од 358,3 милиони денари (103,8 милиони денари за трезорски записи со рок на доспевање од 3 месеци и 254,6 милиони денари со рок на доспевање од 12 месеци и трошок на име посредничка провизија во износ од 700,0 илјади денари.

III. ПЛАНИРАНИ БИЛАНСНИ РЕЗУЛТАТИ НА ФОНДОТ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ДЕПОЗИТИ ВО 2014 ГОДИНА

Проекцијата на билансните резултати кои се очекува да се остварат на крајот на 2014 година е во корелација со остварувањето на деловната активност на Фондот во текот на годината, а која активност согласно деловната политика е насочена пред сè кон јакнење на финансиската кондиција на Фондот заради создавање потенцијални можности за обесштетување во случај на потреба при ризичен настан.

Поаѓајќи од прогнозите за макро-економските движења во земјата и макро-економската политика на Владата на Република Македонија за 2014 година, календарот за аукции на државните записи организирани од страна на Министерството за финансии како и предвидените потреби на Фондот за несметано одвивање на деловната активност се креираа вредностите по категории на средства во двата биланса на Фондот за 2014 година.

III.1. БИЛАНС НА СОСТОЈБА

Според планираните параметри за 2014 година, вкупната билансна сума на крајот на годината се предвидува да изнесува 11,8 милијарди денари и за 1,5 милијарди денари или за 14,8% да го надмине нивото на средства остварени на крајот на 2013 година. Планираниот пораст на билансната сума го објаснува зголеменото учество на државните записи во вкупната структура на средства за 0,13 процентни поени како и зголемување на обемот на истите во однос на 2013 година за 14,94%. Анализата на поединечните категории на средства на страната на активата и пасивата во Билансот на состојба и нивната проекција за 2014 година ќе бидат посебно разгледувани во рамките на предметниот материјал.

1. АКТИВА

Структурата на активата во Билансот на состојба ја сочинуваат четири групи категории на средства:

- 1.1. „Материјалните средства“ кои ги опфаќаат вредноста на сопствениот деловен простор заедно со опремата во кој се остварува деловната активност на Фондот за осигурување на депозити;
- 1.2. „нематеријалните средства“, т.е. софтверот заради изготвување на програми потребни за квалитетно обавување на дејноста ;
- 1.3. „хартиите од вредност“ кои се чуваат до доспевање и кои го сочинуваат инвестиционото портфолио на Фондот; и
- 1.4. „тековни средства“ кои ги опфаќаат средствата кои се чуваат во НБРМ, во деловните банки за оперативни потреби и во благајната на Фондот. Воедно,

во оваа група се вклучени и останатите побарувања (ненавремено платени премии од страна на членките) и активните временски разграничувања. Вредностите по категории на средства на страната на активата претставени се во следната табела.

Табела бр.3

(Планирана структура на активата во Билансот на состојба на 31.12.2014 година)

(во илјади денари)

<i>О П И С</i>	Состојба 31.12.2013 г.	%	ПЛАН 31.12.2014 г.	%	Индекс 4/2
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
СРЕДСТВА	9.758.096	100,00	11.212.417	100,00	114,90
Материјални средства	25.219	0,24	24.758	0,21	98,17
▪ Недвижнини (градежни објекти)	25.114	0,24	24.306	0,21	96,78
▪ Опрема	105	0,00	452	0,00	430,48
Нематеријални средства	0	0,00	1.050	0,01	0,00
▪ <i>софтвер</i>	0	0,00	1.050	0,01	0,00
Вложувања во хартии од вредност Кои се чуваат до доспевање	9.732.877	94,63	11.186.609	94,76	114,94
▪ Државни записи- шест месечни	9.732.877	94,63	0	0,00	0,00
▪ Државни записи- дванаесет месечни	0	0,00	11.186.609	94,76	0,00
Тековни средства	527.243	5,13	592.579	5,02	112,39
Парични средства во банки и благајна	527.090	5,12	592.579	5,02	112,42
Останати средства	153	0,01	286	0,00	186,93
▪ Останати побарувања					
▪ Аконтации од данок на добивка	16	0,00	13	0,00	81,25
▪ АВР	136	0,00	273	0,00	200,14
ВКУПНИ СРЕДСТВА	10.285.339	100,00	11.804.996	100,00	114,77

1.1. Материјалните средства

Категоријата „Материјалните средства“ го претставува деловниот простор, сопственост на Фондот во кој се остварува деловната активност. Според планот за 2014 година се предвидува неговата вредност да се намали за 1,92 процентни поени како резултат на законски определената стапка на амортизација и на крајот на годината да изнесува 24,3 милиони денари. Во оваа категорија на средства е вклучена и опремата (компјутерите, печатачите и сл.) а која е набавена пред 9 години и која за сметка на амортизацијата е без сметководствена вредност иако е сè уште во употреба. Вредноста од 105,0 илјади денари регистрирана во билансот на состојба на крајот на 2013 година се однесува на сè уште неамортизираната вредност на системот за заштита, телекомуникациската опрема, канцеларискиот

мебел и телефаксот. Меѓутоа, за 2014 година се планира набавка на компјутерска опрема за која тендерот се реализираше на крајот на претходната година, но заради условите во тендерот плаќањето ќе се изврши во тековната година, за чија вредност се планирани 452,3 илјади денари. Со замена на компјутерската опрема за нова која вклучува 7 лаптопа и 2 десктопа ќе се овозможи целосна замена на постојната компјутерска опрема и истата ќе може да се вклопи во користење на нови технологии како што е оптичкиот интернет и безкабелското вмрежување на сите компјутери.

1.2. Нематеријалните средства

Покрај опремата во Фондот се јавува потреба од набавка на специјализирана софтверска апликација со чија помош вработените во Фондот ќе можат по квалитетно да ги анализираат состојбите и движењата во банкарскиот сектор на земјата, да ги обработат и складираат информациите добиени на магнетни медиуми од екс членките на Фондот кои се во стечај или ликвидација заради несметано обесштетување на штедачите. Моментално во Фондот се работи со многу едноставни софтверски алатки кои се изработени од страна на самите стручни лица во Фондот и тоа ad hoc, во зависност од потребата. Со новата софтверска апликација се очекува да се оствари спроведување на детални анализи, да се изготвуваат извештаи, да се спроведуваат симулации, прогнози и сл. за таа потреба со планот се предвидуваат средства во износ од 1,0 милион денари.

1.3. Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање

Во структурата на Билансот на состојба, на страната на активата и во текот на 2014 година доминантно учество од 94,76% се планира да има категоријата на средства „вложувања во хартии од вредност“. За истите се планира да го зголемат обемот за 1.453,7 милиони денари или 14,94% во однос на остварениот обем на крајот на 2013 година како резултат на утврдената политика на инвестирање 95,0% од средствата на Фондот да се вложуваат во високо квалитетни хартии од вредност кои му носат солиден приход.

1.4. Тековни средства

Втора по големина категорија на средства на страната на активата се „тековните средства“ за кои во билансот за 2014 година се очекува да достигнат износ од 592,6 милиони денари и да бидат застапени со 5,02% (за 0,1 процентен поен помалку од 2013 година). Во рамките на оваа категорија највисок процент на застапеност имаат паричните средства кои се чуваат во вид на депозит по видување во НБРМ во износ

од 592,0 милиони денари, многу мал дел на средства (0,25 милиони денари) кои е наоѓаат на сметки во две деловни банки, а се користат за тековни оперативни потреби и средствата во благајна на Фондот (4,0 илјади денари). Кај оваа категорија на средства се предвидува на крајот на годината да регистрира пораст од 65,4 милиони денари, односно за 12,39% да го надмина оствареното ниво на 31.12. 2013 година и тоа исклучиво ќе се рефлектира на порастот на депозитот кој се наоѓа во НБРМ.

Зголемување од 100,0% се очекува да забележи категоријата „Активни временски разграничувања“, како резултат на пресметаната, ненаплатена камата за последниот месец од годината на средствата депонирани по видување во НБРМ во износ од 273,0 илјади денари.

2. ПАСИВА

Втората страна на билансот на состојба – пасивата ја сочинуваат две категории на средства:

2.1. „капитал и резерви“ во кој се вклучени капиталот на Фондот за осигурување на депозити, резервите за сигурност и нераспределената добивка остварена во претходната година која, по завршната сметка, во полн износ согласно законска обврска, се распределува во резервите за сигурност на Фондот; и

2.2. „тековни обврски“ во чија група спаѓаат обврските по основ на штети кон банки и штедилници, како и обврски кон добавувачи.

Структурата и планираната вредност на овие категории презентирани е во табела број 4.

Табела бр.4

(Планирана структура на пасивата во
Билансот на состојба во 2014 година)

(во илјади денари)

О П И С	Состојба 31.12.2013	%	ПЛАН 31.12.2014	%	Индекс 4/3
1	2	3	4	5	6
КАПИТАЛ, РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ	10.285.340	100,00	11.804.996	100,00	114,77
<i>Капитал и резерви</i>	10.285.211	100,00	11.804.811	100,00	114,77
Капитал	10.300	0,10	10.300	0,09	100,00
Резерви за сигурност	9.981.419	97,50	11.445.316	96,95	114,67
Акумулирана добивка	293.492	2,85	349.195	2,96	118,98
<i>Тековни обврски</i>	129	0,00	185	0,00	143,41
Обврски за штети	14	0,00	14	0,00	100,00
Останати обврски	114	0,00	171	0,00	150,00
1. Обврски кон добавувачи	114	0,00	171	0,00	150,00
2. обврски за данок на добивка	0	0	0	0	0,00

2.1. Капитал и резерви

2.1.1 Капитал

Капиталот на Фондот во износ од 10,3 милиони денари е во сопственост на Република Македонија и во 2014 година ќе остане на нивото од претходната, односно на нивото од претходните години. Во структурата на пасивата се предвидува да учествува со 0,09% и со порастот на другите категории на средства неговото учество од година во година постепено ќе се намалува.

2.1.2. Резерви за сигурност

На страната на пасивата категоријата на средства „резерви за сигурност“ се предвидува да достигне износ од 11,4 милијарди денари и за 14,67%, односно за 1,5 милијарди денари да го надмине нивото достигнато во 2013 година. Воедно се предвидува оваа категорија на средства да го зголеми учеството во вкупната структура на средства за 0,41 процентен поен во однос на учеството во 2013 година и да изнесува 96,95%.

Со оглед на фактот дека, „резерви за сигурност“ ја изразуваат финансиската кондиција на Фондот и претставуваат извор за финансирање на обесштетувањето во случај на ризичен настан, за 2014 година се планира неговото реално зголемување да изнесува 1.463,9 милиони денари, а се објаснува со распределба на средствата од остварената добивка во 2013 година во износ од 293,5 милиони денари и премијата која се планира да ја уплатат членките на Фондот (за цела година) во износ од 1.170,4 милиони денари денари.

2.1.3. Акумулирана добивка

Ефектот од деловната активност во 2014 година природно ќе резултира со очекуваната добивка од 349,2 милиони денари како резултат на вложувањето во хартии од вредност и од каматата на депозитот кој се наоѓа во НБРМ.

2.2. Тековни обврски

2.2.1. Обврски за штета

Обврските за штета во билансот на состојба на Фондот имаат незначително учество. Кон банките обврски по тој основ нема и за 2014 година не се планираат, а кон штедилници останува истата обврска од 2013 година во износ од 14,0 илјади денари.

2.2.2. Останати краткорочни обврски

Оваа група на обврски на страната на активата се планира во 2014 година да достигне износ од 171,0 илјада денари и за 50,0% да го надмине нивото од крајот на 2013 година, а се должи на обврски кон добавувачи кои на пресечниот датум (31.12.2014 година) евентуално нема да бидат измирени.

III.2. ПЛАН НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ ЗА 2014 ГОДИНА

Ефектите од реалното планирање и реализирање на деловната активност за 2014 година се очекува да се ефектуира во вредностите категории на средства од Билансот на успех, а особено во остварувањето добивка. На основа предвидените параметри во сите сегменти од работењето на фондот со планот за 2014 година се очекува

- Вкупните приходи да се остварат во износ од 361,5 милиони денари,
- Вкупните расходи да достигнат износ од 12,3 милиони денари,

при што, позитивниот ефект би резултирал со

- Нето добивка од 349,2 милиони денари, износ за кој ќе се збогатат резервите за сигурност на Фондот за осигурување на депозити.

Вредностите на сите позиции од планираниот биланс на успех за 2014 година упатуваат на констатација дека, приходите ги создаваат само каматите остварени по неколку основи, а расходите претставуваат трошоци за несметано обавување на дејноста.

III.2.1. ПРИХОДИ

Согласно планираните параметри за вложувања во хартии од вредност и депонирање средства во НБРМ на основа кои се остварува камата предвидена е структурата на приходите кои ќе ги оствари Фондот во 2014 година, а кои се презентирани во табела број 5.

Табела бр.5

Планирана структура на приходи во 2014 година)

(во илјади ден.)

Опис	Состојба 31.12.2013	%	ПЛАНИРАН А СОСТОЈБА 31.12.2014	%	Индекс 4/3
1	2	3	4	5	6
ПРИХОДИ	323.828	100,00	361.450	100,00	111,62
1.Камата на депозит во НБРМ	2.303	0,71	3.110	0,86	135,03
2.Камата на депозити во банки	1	0,00	1	0,00	100,00
3.Камата на државни записи	318.664	98,40	358.335	99,14	112,45
▪ Тримесечни	52.954	16,35	0	0,00	0,00
▪ Шест месечни	265.710	82,05	103.793	28,72	39,06
▪ Дванаесет месечни	0	0,00	254.542	70,42	0,00
4.Казнена камата на основа премии	5	0,00	5	0,00	0,00
5.Камата од банки-исплатувачи	848	0,26	0	0,00	0,00
6.Позитивни курсни разлики	2.007	0,62	0	0,00	0,00

Во 2014 година се очекува вкупните приходи да го надминат обемот на остварените приходи од крајот на 2013 година за 11,62%, односно да се зголемат за 37,6 милиони денари. Најголем придонес за зголемување на приходите се предвидува да даде каматата која ќе се оствари на купените државни записи во износ од 358,3 милиони денари. Во однос на остварената камата во 2013 година по тој основ се очекува зголемување од 39,7 милиони денари или 12,45%. Оваа категорија на приходи се очекува да оствари доминантно учество од 99,14% во структурата на вкупните приходи.

На депозитот кој се наоѓа во НБРМ се очекува да се оствари камата од 3,1 милион денари. Во однос на 2013 година тоа значи пораст од 0,8 милиони денари или 35,03% и учество во вкупните приходи од 0,86%.

Приходите кои се очекува да се остварат од деловните банки и од казнена камата се незначителни и немаат влијание на билансот на успех.

IV. 2. РАСХОДИ

Расходната страна на билансот на успех ја сочинуваат шест категории на трошоци за кои, во 2014 година се планира вкупна вредност од 12,3 милиони денари или 20,1 милион денари помалку трошоци во однос на остварените во 2013 година. Предвидувањето за остварување 59,61% помалку трошоци се објаснува со фактот дека, во 2014 година нема да се купуваат државни записи со девизна клаузула, па според тоа не се очекува да се создадат негативни курсни разлики кои беа причина за повеќе остварените расходи за 18,8 милиони денари во 2013 година.

Структурата на планираните расходи за 2014 година презентирана е во

Табела бр.6

(Планирана структура на расходи во 2014 година)

(во илјади денари)

Опис	Состојба 31.12.2013	%	План 31.12.2014	%	Индекс 4/3
1	2	3	4	5	6
РАСХОДИ	30.333		12.251		
1.Трошоци за услуги	1.124	3,71	1.268	10,35	112,86
2.Амортизација и обезвреднување	861	2,84	1.111	9,07	129,05
3.Материјални трошоци	691	2,28	875	7,14	126,80
4.Останати трошоци од работење	881	2,90	867	7,08	98,49
5.Трошоци за вработените	7.946	26,20	8.130	66,36	102,31
6.Негативни курсни разлики	18.832	62,08	0	0,00	0

Доминантно учество од 66,36% во структурата на трошоците и износ од 8.130,0 илјади денари во 2014 година се очекува да оствари категоријата „трошоци на вработените“, која на крајот на годината се очекува за 2,31% да го надмине нивото на трошоци по тој основ во однос на 2013 година. Порастот се објаснува со очекуваното зголемување на платите почнувајќи од месец септември, а чија примена беше одложена во 2013 година.

Втора по големина категорија на трошоци со учество во вкупната структура од 10,35% се предвидува за категоријата „трошоци за услуги“. Истата се очекува да достигне износ од 1,3 милиони денари и за 144,0 илјади денари да ги надмине трошоците по тој основ остварени во 2013 година. Тоа се должи главно на предвидените трошоци за услуги поврзани со опремата.

Категоријата „амортизација и обезвреднување“ во 2014 година се предвидува да се зголеми за 250,0 илјади денари како резултат на амортизацијата која согласно законската обврска ќе се пресмета на новокупената опрема (компјутери).

За материјалните трошоци се предвидува зголемување од 184,0 илјади денари и учество од 7,14% во структурата на трошоците. Предвиденото зголемување на трошоците по тој основ се должи на очекуваниот пораст на цените за комунални услуги (греење, електрична енергија, вода и сл.).

Категоријата „останати трошоци од работење“ ги опфаќа трошоците околу членарината во ЕФДИ (Европскиот форум на осигурители на депозити), предвидените трошоци за службено патување на годишното собрание на ЕФДИ, трошоци за стручно усовршување, физичко обезбедување на деловниот објект и сл. Во однос на претходната година по овој основ се предвидува намалување на трошоците за 1,5 процентни поени, односно се предвидува истите да достигнат износ од 867,3 илјади денари и учество во структурата на трошоците од 7,08%.

IV.3. НЕТО ДОБИВКА

Согласно планираните приходи и расходи од работењето на Фондот за осигурување на депозити во 2014 година се очекува да се оствари нето добивка ви износ од 349,2 милиони денари која за 18,98% ќе го надмине нивото на остварената добивка во 2013 година.

Табела бр.7

(Планирана нето добивка за 2014 год.)

/во илјади денари./

О П И С	Состојба на 31.12.2013	Планирана состојба на 31.12.2014	Индекс б=4/2
1	2	4	6
1. ВКУПНИ ПРИХОДИ	323.828	361.450	112,45
2. ВКУПНИ РАСХОДИ	30.333	12.251	40,39
2. БРУТО ДОБИВКА (3=1-2)	293.495	349.195	118,98
ДАНОК НА ДОБИВКА НА НЕПРИЗНАЕНИ РАСХОДИ	2,8	3,6	128,50
НЕТО ДОБИВКА	293.492	349.195	118,98

Согласно законот и Статутот на Фондот за осигурување на депозити, нето добивката која се очекува да се оствари во 2014 година ќе биде распределена во „резервите за сигурност“ на Фондот со што, ќе се зголеми неговата финансиска кондиција која ќе значи поголема сигурност и доверба кај штедачите и можност, без проблеми да се справи со потенцијалните обврски (во законски утврдените рамки) во случај на ризичен настан.

* * * * *

Сите проектирани сегменти и позиции во билансите на финансискиот План на Фондот за 2014 година се темелат на опстојна анализа и реални параметри. Од таму и очекувањата дека, истите ќе бидат целосно прифатени на начин и според вредности имплементирани и презентирани во предметниот материјал.

Директор на Фондот
Нина Настева